

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi M. T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie
o sygn. V ACo 27/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 12 stycznia 2023 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z 9 marca 2021 r., V ACo 27/21
na podstawie art. 44² pkt 1 k.p.c. wyznaczył Sąd Okręgowy w Gdańsku
do rozpoznania sprawy z powództwa M. T. przeciwko H. K. i Skarbowi Państwa –
Sądowi Okręgowemu w Słupsku.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 9 marca 2021 r.,
V ACo 27/21 jako niezaskarżalne uprawomocniło się w dniu jego wydania
(tj. 9 marca 2021).

Sprawa z powództwa M. T. przeciwko H. K. i Skarbowi Państwa – Sądowi
Okręgowemu w Słupsku zarządzeniem Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego
Sądu Okręgowego w Gdańsku została 14 kwietnia 2021 r. zarejestrowana pod
sygnaturą I C 852/21.

Przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Gdańsku zarządzeniem z 14 września 2021 r., I C 852/21 zarządził zwrot pozwu z uwagi na fakt, że powódka M. T. nie uzupełniła braków formalnych pozwu ani nie uiściła opłaty sądowej od pozwu.

Zarządzenie o zwrocie pozwu w sprawie I C 852/21 uprawomocniło się 18 listopada 2021 r.

Skarżąca M. T. pismem z 21 kwietnia 2022 r. zatytułowanym: „zażalenie, skarga, wnioski” zażądała stwierdzenia rażącej przewlekłości i bezczynności w sprawie V ACo 27/21, a także wypłacenia stosownego zadośćuczynienia. Nadto, zgłosiła żądanie wyłączenia sędziów od rozpoznania sprawy V ACo 27/21.

Przedmiotowe pismo stanowiło załącznik do wiadomości e-mail wysłanej 25 kwietnia 2022 r. na adres elektronicznej skrzynki pocztowej Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku zarządzeniem z 6 października 2022 r. wezwał skarżącą do uzupełnienia braków formalnych skargi na przewlekłość postępowania poprzez jej własnoręczne podpisanie lub złożenia podpisanego odpisu w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi.

Odpis zarządzenia został doręczony skarżącej 7 listopada 2022 r., która do wiadomości e-mail wysłanej na adres elektronicznej skrzynki pocztowej Sądu Apelacyjnego w Gdańsku załączyła pismo z 12 listopada 2022 r. opatrzone skanem podpisu i nietożsame treściowo z pismem z 21 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu bez merytorycznego badania z uwagi na fakt, że wniesiona została po prawomocnym zakończeniu postępowania, którego stwierdzenia przewlekłości domagała się skarżąca, co w sposób ostateczny przesądza o niedopuszczalności tego środka prawnego z uwagi na przekroczenie granic temporalnych.

Lektura akt postępowania zainicjowanego pozwem M. T. przeciwko H. K. i Skarbowi Państwa –Sądowi Okręgowemu w Słupsku prowadzonego pierwotnie przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku pod sygnaturą V ACo 7/21, a następnie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku pod sygnaturą I C 852/21, prowadzi do konstatacji o

niedopuszczalności tego środka prawnego z uwagi na prawomocne zakończenie obu ww. postępowań przed wniesieniem skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p., strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Przy czym zwrot „rozstrzygnięcie kończące sprawę”, którym ustawodawca posługuje się w art. 2 ust. 1 u.s.p., oznacza w praktyce prawomocne zakończenie postępowania. Stanowi ono nieprzekraczalną cezurę dla skutecznego wniesienia skargi na przewlekłość.

Sąd Najwyższy 28 marca 2013 r. podjął uchwałę (7), sygn. III SPZP 1/13, zgodnie z którą w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu postępowania, od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie postępowania skarga została wniesiona. W konsekwencji zatem, za niedopuszczalną należy uznać skargę mającą za przedmiot postępowanie V ACo 27/21, które w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku zakończyło się z momentem wydania przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku 9 marca 2021 r. niezaskarżalnego postanowienia w trybie art. 44² pkt 1 k.p.c.

Z takim stanowiskiem koresponduje treść art. 5 ust. 1 u.s.p., zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Wniesienie skargi powinno zatem nastąpić w czasie trwania postępowania, zatem nie później niż do jego prawomocnego zakończenia. Cel ustawy o skardze na przewlekłość, wyrażający się dążeniem ustawodawcy do zapewnienia odpowiedniej dynamiki postępowania poprzez wyposażenie sądu rozpoznającego skargę w kompetencje do: stwierdzenia stanu przewlekłości (art. 12 ust. 2 u.s.p.), zalecenia sądowi *meriti* podjęcia odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 2 zdanie 1

u.s.p.), przyznawania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w przypadku uwzględnienia skargi (art. 12 ust. 4 zdanie 1 u.s.p.), z przyczyn oczywistych nie może zostać zrealizowany, gdy postępowanie zostało prawomocnie zakończone. W utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego przesądzone, że czynności podejmowane po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie nie mogą być objęte zakresem skargi na przewlekłość postępowania (tak też postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 stycznia 2015 r., III SPP 234/14; 15 grudnia 2015 r.; III SPP 28/15; 27 października 2015 r., III SPP 24/15; 24 września 2014 r., III SPP 205/14, OSNP 2016 Nr 7, poz. 96).

Zgodnie z przepisem art. 363 § 1 k.p.c., orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. Biorąc pod uwagę okoliczność, że postępowanie w sprawie o sygn. V ACo 27/21 zostało prawomocnie zakończone w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku 9 marca 2021 r., a pismo mające stanowić skargę na przewlekłość wniesione do tegoż sądu za pośrednictwem wiadomości e-mail 25 kwietnia 2022 r., to jest ono niedopuszczalne i jako takie podlega odrzuceniu *a limine*.

Watro zaznaczyć, że na treść rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w żadnej mierze nie rzutuje okoliczność, że postępowanie V ACo 27/21 toczyło się po przekazaniu akt przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku także w Sądzie Okręgowym w Gdańsku pod sygn. I C 852/21. Należy mieć bowiem na względzie okoliczność, że postępowanie I C 852/21 definitywnie zakończyło się 18 listopada 2021 r. (a zatem przed wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania) z uwagi na uprawomocnienie się zarządzenia Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Gdańsku z 14 września 2021 r., I C 852/21 w przedmiocie zwrotu pozwu.

Ubocznie Sąd Najwyższy wskazuje, że zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 u.s.p., skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

Jak stanowi art. 8 ust. 2 u.s.p., w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy

o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Stosownie zaś do art. 397 § 3. k.p.c. do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym. Zgodnie z art. 373 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca apelację spóźnioną, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

Skarżąca została wezwana do uzupełnienia braku formalnego skargi poprzez jej podpisanie, którego to braku ostatecznie nie uzupełniła w zakreślonym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku terminie, dlatego też wniesiona przez nią skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym Gdańsku w sprawie o sygn. V ACo 27/21 podlegałaby odrzuceniu, gdyby została wniesiona w toku postępowania V ACo 27/21.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 u.s.p. orzekł, jak w sentencji.